

**SJSA01, Sjuksköterskans profession och omvårdnad, 30
högskolepoäng**
The Nursing Profession and Nursing Care, 30 credits
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Programnämnden för omvårdnad, radiografi samt reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa 2026-02-05 (U 2026/42) och senast reviderad 2026-02-06 (U 2026/42). Den reviderade kursplanen träder i kraft 2026-02-06 och gäller från och med höstterminen 2026.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår som en obligatorisk kurs i Sjuksköterskeprogrammet 180 högskolepoäng (hp). Kursen följer riktlinjerna i högskoleförordningen (SFS 1993:100 med senare ändringar). I kursen ingår 4,5 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Undervisningsspråk: Svenska
Moment på engelska kan förekomma.

Huvudområde Fördjupning

Omvårdnad G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- beskriva omvårdnadens teoretiska grund (1),
- beskriva sjuksköterskans professionella roll (2),
- redogöra för omvårdnadsprocessen (3),
- redogöra för lagar och författningar relaterade till kursens innehåll (4),

- beskriva kärnkompetenserna med fokus på personcentrerad vård och säker vård (5),
- beskriva grundläggande vårdhygieniska regler i patientnära omvårdnad (6),
- beskriva sjuksköterskans ansvar vid misstanke om våld mot äldre samt kunna redogöra för tecken på våld mot äldre (7),
- beskriva cellens och vävnaders uppbyggnad och funktion (8),
- beskriva hur kroppens funktioner styrs och regleras genom det centrala nervsystemet och det endokrina systemet (9),
- beskriva cirkulationssystemets och blodets uppbyggnad och funktion (10),
- beskriva rörelseapparatusens uppbyggnad och funktion (11),
- beskriva respirationssystemets uppbyggnad och funktion (12),
- beskriva matspjälkningssystemets uppbyggnad och funktion (13),
- redogöra för grundläggande begrepp inom hållbar utveckling och dess betydelse för människors hälsa och omvårdnad (14),
- förklara principer för vetenskaplig evidens och forskningsetik (15),
- förklara grundläggande begrepp inom kvalitativ och kvantitativ forskning (16).

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- kommunicera med och bemöta patienter i kursens vårdkontext med empati och respekt (17),
- utgå från patientens narrativ som grund för personcentrerad omvårdnad (18),
- initiera en vårdrelation med ett personcentrerat och professionellt förhållningssätt (19),
- tillämpa omvårdnadsprocessens faser med särskilt fokus på bedömning av grundläggande behov utifrån patientens förmågor (20),
- utföra omvårdnadsåtgärder utifrån grundläggande vårdbehov på ett personcentrerat sätt (21),
- utföra mätning av vitalparametrar och beskriva deras fysiologiska betydelse och normalvärden (22),
- utföra hjärt- och lungräddning (HLR) samt första hjälpen på vuxna personer (23),
- positionera och förflytta patienter på ett säkert och ergonomiskt sätt (24),
- använda databaser för att söka strukturerat och välja ut vetenskapliga artiklar (25),
- granska vetenskapliga artiklar samt diskutera forskningskvalitet och forskningsetik (26).

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- reflektera över etiska dilemman inom klinisk omvårdnad och argumentera utifrån etiska begrepp och teorier (27),
- motivera hur hållbar utveckling kan påverka säker vård (28),
- reflektera över egna tankar, känslor och föreställningar kring döendet och döden (29).

Kursens innehåll

Kursen fokuserar på sjuksköterskans profession och på omvårdnadens centrala begrepp. Den tar sin utgångspunkt i omvårdnadsprocessen och de kärnkompetenser som är grundläggande för professionell omvårdnad. Under kursen introduceras ramverket Fundamentals of Care samt hållbar utveckling inom vården och de etiska begrepp och principer som styr vårdandet. Kursen behandlar även vårdens rättsliga reglering och kommunikationens betydelse i mötet med patienter. En del av kursen handlar om människokroppens uppbyggnad och funktion. Kursen innehåller även en introduktion till vetenskap, internationalisering på hemmaplan samt interprofessionellt lärande.

Vidare ingår moment i färdighetsträning som nutrition och måltidssituationer, vårdhygien samt omvårdnad relaterad till patientens personliga hygien, praktiska moment såsom hjärt-lungräddning (HLR), första hjälpen samt bedömning av vitalparametrar.

Studenten genomför verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom särskilt boende (SÄBO) och fältstudier inom somatisk vård, vilket ger möjlighet att omsätta teoretiska kunskaper i praktisk handling.

Kursens genomförande

Undervisningen baseras på ett pedagogiskt förhållningsätt som innebär att studenten aktivt bearbetar innehåll och kursmaterial, individuellt och tillsammans i grupp, i olika läraaktiviteter. Undervisningen har som syfte att stimulera och stödja utvecklingen av det egna ansvaret för läroprocessen.

Läraaktiviteter som ingår är fallbaserade seminarier och teambaserat lärande (TBL) vilka tränar förmågan att motivera och argumentera för beslut och lösningar samt att tillämpa kunskaper. Andra läraaktiviteter är föreläsningar och moment för interprofessionellt lärande (IPL) samt fältstudier inklusive en simulering som tränar basal omvårdnad. Under VFU och i färdighetsträningsmoment tillämpar studenterna omvårdnad under handledning och tränar utförande av praktiska moment.

VFU, TBL-moment, fallbaserade seminarier, IPL-moment, samtliga färdighetsträningsmoment samt fältstudier, inklusive simulering, är obligatoriska moment. Om studenten inte deltar i obligatoriskt moment eller inte uppnår för momentet relaterade kursmål, får studenten genomföra momentet vid senare tillfälle. Obligatoriska moment kan komma att ersättas med andra läraaktiviteter. Examinator avgör om studenten uppnått kursmål relaterade till ett obligatoriskt moment.

VFU

Kursen omfattar 40 timmar per vecka vid helfart, varav i VFU utgör i genomsnitt 32 timmar med obligatorisk närvaro. VFU kan förläggas dag, kväll eller natt under veckans alla sju dagar. Ingen form av ledighet beviljas under VFU. VFU sker med organiserad handledning och färdighetsträning.

En del av kursens lärandemoment genomförs i hälso- och sjukvårdens verksamheter. En förutsättning för att en student ska kunna delta i sådana moment är att verksamheterna inte ser formella hinder att ta emot studenten. En hälso- och sjukvårdsverksamhet kan avböja att ge studenttillträde till vårdinrättning om det bedöms att patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården riskerar att äventyras eller om annat likartat hinder föreligger. Ett avböjande kan exempelvis grundas på att studenten dömts för vissa typer av brott eller uppvisat sådant beteende som hotar patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården. Detta avböjande medför att studenten inte kan delta i de lärandemoment som ges inom verksamheten.

Kursens examination

All bedömning görs individuellt utifrån fastställda kriterier. För varje prov/moment anordnas en ordinarie och två omexaminationer. Student som inte uppnår godkänt resultat vid något av dessa tillfällen har möjlighet att genomgå ytterligare examination. Student som underkänts vid två examinationstillfällen kan begära byte av examinator. Vid omexamination kan examination i grupp ersättas av individuell examination.

Bedömning av VFU sker individuellt utifrån de fastställda lärandemålen i kursen. Examinator får besluta att underkänna en student under pågående VFU i de fall studenten uppvisar sådana brister avseende kunskaper, färdighet eller förhållningssätt att dessa medför en påtaglig risk att person eller egendom skadas. En individuell plan ska upprättas. Först när bristerna är åtgärdade kan verksamhetsförlagd utbildning åter erbjudas.

För varje VFU anordnas ett ordinarie VFU-utbildningstillfälle. Student som inte uppnår godkänt resultat vid första examinationen erbjuds ytterligare ett utbildningstillfälle med examination. Antalet VFU-tillfällen är begränsat till totalt två. Student som underkänts vid två examinationstillfällen ges inte något ytterligare utbildningstillfälle med examination.

En VFU som i förtid, av student, avbryts utan laga förfall (uppvisande av intyg) kommer av examinator bedömas som underkänd vilket medför att VFU-tillfället är förverkat.

I en kursportfölj (11 hp) samlar studenten dokumentation av genomförda uppgifter och färdighetsträning enligt instruktioner samt återkoppling på dessa. Den sammanlagda dokumentationen ska visa att kursmålen uppnåtts. Kursportföljens delar värderas fortlöpande i enlighet med fastställda bedömningskriterier och betygsätts i sin helhet med godkänt eller underkänt i slutet av kursen. Om kursportföljen behöver kompletteras betygsätts denna återigen efter begäran av studenten.

Prov/moment

Människokroppens uppbyggnad och funktion I, 4 hp

Examinationsform: Skriftlig individuell tentamen. Provmomentet är uppdelat på flera mindre prov vilka sker löpande under terminen. Kursmål 8–13

Professionellt ansvar i vården, 3 hp

Examinationsform: Skriftlig individuell tentamen. Kursmål 3 – 5, 14

Introduktion till vetenskap, 3 hp

Examinationsform: Skriftlig individuell tentamen. Kursmål 15–16.

Professionella färdigheter i omvårdnad I, 3 hp

Examinationsform: Skriftligt individuell tentamen. Kursmål 6, 17, 22 – 24.

VFU, 4,5 hp

Examinationsform: Observation och återkoppling med utgångspunkt från standardiserade formulär. Kursmål 17 – 21.

Kursportfölj, 11 hp

Examinationsform: Portföljexamination Kursmål 1, 7 – 14, 25 – 28.

Professionell utveckling, 1,5 hp

Examinationsform: Skriftlig individuell uppgift. Kursmål 2, 29

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd

För godkänd kurs krävs att alla prov/moment är godkända och alla obligatoriska läraaktiviteter genomförda.

Förkunskapskrav

- Grundläggande behörighet (OMR16/A14)

Övrigt

Kurserna genomförs i den ordning de ges.

Övergångsregler:

SJSA01 *Sjuksköterskans profession och omvårdnad* inom VGSJU motsvaras inte av någon enskild kurs inom utbildningsplan VGSKS. Programstrukturen har genomgått stora förändringar och tillgodoräknande för hel kurs är därmed inte möjligt.

Inom ett år efter att kursen har genomgått en större förändring eller avvecklats erbjuds minst tre ytterligare provtillfällen på samma kursinnehåll som gällde vid registreringen efter att beslut om förändring eller avveckling trätt i kraft.